

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

"חגיגות החומש"

ביום שני, י' במרחשוון (22.10), יחלו בבית צעירי-חב"ד בכפר-חב"ד חגיגות החומש לרבבות תלמידי כיתות ב מכל רחבי הארץ. הילדים ייהנו מחוויית הכנסת אורחים ב'אוהלו של אברהם אבינו', יפגשו סופר סת"ם, יתנסו בכתיבה על קלף, יבקרו בתערוכה ומרכז למידה של מוצרי סת"ם, יועסקו בסדנה יצירתית, והעיקר - תכנית חווייתית מיוחדת בבית-הכנסת, שבמרכזה הוצאת ספר-תורה, מתוך שירה וריקוד. הביקורים בהרשמה מראש בלבד, טל' 03-9607588.

יום-עיון: בית-הכנסת

ועד רבני חב"ד מקיים יום-עיון בנושא בית-הכנסת, ביום ראשון, ט' במרחשוון (21.10), באולמי מודיעין רמת-גן, בשעה 10:30 בבוקר. בין העניינים שיידונו: תפילה כהלכתה, עליות לתורה ונדרים, קדושת בית-הכנסת ועוד. הרב הראשי לשעבר, הראשון לציון הרב אליהו בקשי-דורון, יישא דברים בנושא נוסחי התפילה ומנהגי העדות. הרשמה מראש חובה. טל' 08-9493176.

לוח קריאת-שמע

אגודת חסידי חב"ד באה"ק הוציאה לאור לוח מיוחד של זמני היום. הלוח נועד לתלייה בבתי-הכנסת, ויש בו כל הזמנים הנחוצים למהלך השבוע. זמן קריאת שמע מודפס באותיות גדולות. לקבלת הלוח: טל' 054-6208955.

הפקות חדשות

גרינטק שיוק מגישים: אחרי מנחה עולים לאוטובוס - סרטו של קובי סלע על גירוש תושבי גוש קטיף. סוכן כפול - סרט של ניצוצות של קדושה. עלילה שמתחילה בשלטון הקומוניסטי ברוסיה ומסתיימת בארץ (שני חלקים). טל' 1-700-704120.

זמני השבוע

כניסת החג	ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
6:03	6:03	6:38	6:39	6:05
צאת השבת	7:00	7:36	7:30	6:59

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 72915

טל' 03-9607588 • פקס 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

כי מלאה הארץ חמאס

חיה בתוכנו קונספציה שגויה ואומללה, שהמיטה עלינו אסונות רבים כליך, והיא מסרבת לפנות את מקומה. איך אנשים נורמליים מסוגלים לחזור שוב ושוב על אותה טעות?

מה קורה שם ולאן הביא אותנו ה'חזון' הזה.

ואולי כוונתה של הממשלה היא פשוט לגרום לכלל אזרחי המדינה לחוש על בשרם הזדהות עם תושבי שדרות. זה באמת לא יפה שרק תושבי שדרות ויישובי מערב הנגב נהנים מפירות השלום ומהשלווה שהנסיגות וה'התנתקות' הביאו עלינו. מן הראוי שגם תושבי ירושלים ותל-אביב, כפר-סבא ונתניה, עפולה ומודיעין, יטעמו ממנעמי השלום. כאשר המחבלים יוכלו לשגר טילים כמעט לכל עיר בארץ, א-ראז נהיה כולנו מאוחדים ונכיר היטב את טעמו של 'צבע אדום'.

אם כל המחבלים

וברצינות: דורשים מקברניטים, בצדק, לקבל אחריות למחבליהם. נושאי תפקידים שכשלו נתבעים, בדיון, לפנות את כיסאותיהם. וכאן חיה בתוכנו קונספציה שגויה ואומללה, שהמיטה עלינו אסונות רבים כליך, והיא מסרבת לפנות את מקומה.

אותה תפיסה, הגורסת כי נסיגה מהשטחים החיוניים לביטחוננו ומסירתם לאויבי ישראל היא המפתח לשלום ולביטחון - קרסה פעם אחר פעם. ניסינו אותה בהסכמים חתומים ובחנו אותה במהלכים חד-צדדיים. התוצאה הייתה חדה וברורה: כל שטח שנסוגו ממנו נהפך מיד לקן טרור רצחני. במקום שלום קיבלנו שפיכות-דמים. במקום ביטחון נעשו חיינו רוויי פחד ומאבטחים.

התפיסה הזאת היא אם כל המחבלים, וכל יום שהיא עדיין שוכנת בתוכנו ומכתיבה מהלכים - גורם נזק לא-ישוער. הניסיון המר חייב להוביל את הציבור לכיוון מחשבה בריא ונורמלי. המפתח לשלום ולביטחון אינו נסיגות ועקירת יישובים, אלא בדיוק להפך - העמקת האחיזה בכל השטחים הללו, החיוניים כל-כך לביטחוננו. מדינה פלסטינית איננה 'חזון', אלא חלום בלהות. אין כאן מקום לשתי מדינות, על-אחת-כמה-וכמה כאשר הערבים מצהירים בגלוי שהם תובעים את כל הארץ. הדברים פשוטים כל-כך. מתי נתעשת!

שמנסים לעקוב אחר החדשות בזמן האחרון מתחילה להתגנב לראש שאלה מפחידה: האומנם הקולות הנשמעים באמצעי התקשורת הם של בני-אדם נורמליים ובעלי דעה שפויה? העניינים כבר עברו מזמן את גבול הוויכוח על עמדות ועל השקפות. אתה שומע את הדברים ואינך מאמין.

שוב מולכים מדינה שלמה להרפתקה שאת תוצאותיה המרות כבר ראינו בבהירות בעבר. עוטפים זאת במילים יפות כמו 'תהליך מדיני', 'שיחות שלום', 'התקדמות' - אבל כולנו יודעים בדיוק לאן זה מוליך. איך אנשים נורמליים מסוגלים לחזור שוב ושוב על אותה טעות, ככלב שב על קיאו?! איך מי שנכוו פעם אחת ושתיים ושלוש, מכניסים שוב ושוב את הראש לתוך האש?!

קשה שלא להתבלבל

אתם מאזינים למהדורות החדשות ואינכם יכולים שלא להתבלבל לגמרי. מצד אחד מדברים על מבצע צבאי מקיף שאמור להתקיים ברצועת עזה. הכול תמימי דעים שזו רק שאלה של זמן, או גרוע מזה - מחכים 'לעילה'. ובמילים ברורות יותר: הדרג המדיני ממתין לטיל שייפול חלילה בבית-ספר או בגן-ילדים כדי שתהיה לו 'הצדקה' לפעולה הצבאית.

בינתיים האוייב מתעצם, מתבצר, נערך. משמעות הדברים, שהקרבה יהיה קשה יותר ואולי יגבה מאיתנו קרבות רבים יותר. הנשק זורם לרצועה באין מפריע. טילי הקסאם הפרימיטיביים מתחלפים בטילי גראד מתקדמים, שמגיעים עד נתיבות. ברור לחלוטין שניאלץ להיכנס פנימה ולבער את קיני הטרור, כי לא נוכל לחיות לצידה של מדינת טרור צמאת-דם.

ובאותה עת ממש מדברת הממשלה על 'חזון' - לא חזון אחרית הימים, אלא חזון המדינה הפלסטינית. סוף-סוף יש לממשלת ישראל 'חזון' של ממש, תכלית קיומית - לכוון מדינה פלסטינית בשטחי יהודה ושומרון. אבל רגע, כבר יש מדינה כזאת ברצועת עזה. ראינו בדיוק

המבול יצר עולם של תשובה

שיש בו אפשרות של תשובה. המבול גילה את הכוח האינסופי של הקב"ה, הכול-יכול, שרק ממנו ניתן הכוח לשוב בתשובה ולהפוך זדונות לזכויות.

שתי תקופות

דבר זה מסביר את ההתייחסויות המנוגדות לנח: מצד אחד קריאת המבול על שמו היא עניין שלילי, שלא התפלל על אנשי דורו; ומצד שני המבול נקרא "מי נח" במשמעות חיובית, כמו שנאמר: "אשר נשבעתי מעבור מי נח עוד על הארץ, כן נשבעתי מקצוף עלייך ומגעור בך", נבואה חיובית האמורה על זמן הגאולה.

שני הקטבים הללו מייצגים את התקופות בחיי נח - קודם המבול ואחר המבול. קודם המבול חי נח בעולם שאין בו אפשרות של תשובה, ולכן לא התפלל על אנשי דורו. לעומת זאת, לאחר המבול נפתחה תקופה חדשה, תקופה שבה ניתנה האפשרות לשוב בתשובה ואפילו להפוך את הרע לטוב, עד הטוב הנשגב של הגאולה.

(תורת מנחם כרך כט, עמ' 158)

למעלה מהעולם. אולם העולם באותם ימים לא היה מוכשר לתשובה.

לכן נאמר בגמרא שנח הוכיח את בני דורו ונענה בתגובה לעגנית - "היו מבזים אותו". כלומר, תוכחתו לא הצליחה להשפיע על בני דורו לשוב בתשובה, משום שקודם המבול הייתה חומריות העולם תקיפה כל-כך, שלא אפשרה את התשובה, שכל עניינה הזדככות.

המבול זיכך את העולם

התשובה נתחדשה על-ידי המבול, שטיהר את העולם מחומריותו וזיכך אותו, ובכך אפשר את התשובה. לכן נאמר שכאשר נח יצא מן התיבה - "ראה עולם חדש". העולם שלאחר המבול הוא אכן "עולם חדש" - עולם שיש בו האפשרות לשוב בתשובה.

עניין זה הוא אכן חידוש עצום, שאין כמותו אפילו בעולמות העליונים. רק כאן, בעולם הזה, יכול להתקיים מצב שבו האדם עלול לחטוא ובכל-זאת לשוב בתשובה. הדבר הזה נוצר על-ידי המבול, שיצר מציאות אחרת של עולם, עולם

המבול נקרא על שמו של נח - "מי נח". נשאלת השאלה, מדוע נקרא המבול "מי נח", והלא נח לא היה אשם כלל במבול, בהיותו צדיק תמים? נאמר על כך בזוהר, שהואיל ונח לא התפלל על דורו, נקרא המבול על שמו. אך עניין זה מעורר אף הוא תמיהה: מדוע אכן לא התפלל נח על בני דורו ולא לימד עליהם זכות?

דבר זה נבע מכך, שקודם המבול עדיין לא הייתה קיימת אפשרות התשובה בעולם. באותה תקופה היו שני מצבים קיצוניים בלבד: מצד אחד הצדיקים שבכל דור, שקיימו את המצוות שניתנו לאדם הראשון ולמדו תורה, ובצד השני החוטאים, שעליהם נאמר "מלאה הארץ חמס". לא היה מצב של בעל-תשובה.

חומריות תקיפה

היוצאים מן הכלל, שאצלם היה עניין התשובה, היו אדם וקין. הם הצליחו לשוב בתשובה משום שהיו זמן-מה בגן-העדן: אדם נברא בגן-העדן וגם קין נולד בו. זיקתם לגן-העדן נתנה להם אפשרות לשוב בתשובה ולבטל את הגזירה, כי גן-העדן הוא

מן המעיין אותיות התורה והתפילה | מאת הרב אליעזר ברוד

להאיר כצהריים

"צוהר תעשה לתיבה" (בראשית ו, טז). אמר לו הקב"ה לנח: קבע בה אבנים טובות ומרגליות כדי שיהיו מאירות לכם כצהריים.

(סנהדרין קחב)

אור כל היום

"שהיו מאירות לכם כצהריים" - אור התפילה צריך להאיר באדם לא רק בשעת התפילה, אלא גם במשך כל היום כולו. גם בעיצומו של יום, כאשר האדם טרוד ועסוק בענייני משא ומתן.

(ספר המאמרים תרפ"ז)

אותיות חיות

"התיבה" היא תיבות ואותיות התורה והתפילה. "צוהר תעשה לתיבה" - צריכים להשתדל שאותיות התורה והתפילה יהיו מאירות. יש לבטא אותן ברגש פנימי, הבא מתוך התבוננות.

(הבעל-שם-טוב)

הפיכת הצרה

"צרה" אותיות 'רצה', 'צרה' ו'הצר'. כאשר אומרים את תיבות התורה והתפילה בחיות, המורה על

פנימיות הרצון ('רצה') - מהפכים את הצרה' של הצר' הצורך ל'צרה', המורה על גילוי אור רב.

(כתר שם טוב)

לייקר את התיבות

'תיבה' מסמלת את הדיבור. ללמדנו שכל מילה ומילה שהאדם מוציא מפיו צריכה להאיר כאבן טובה. על האדם לייקר את דיבורו כיוקר המרגליות.

(נועם אלימלך)

תורה ברחוב

לו ידעו איזה רושם נשאר בעולם מאמירת פסוק חומש או פסוק תהילים, לא היו הולכים ברחוב בלי אמירת דברי תורה.

(ספר השיחות תרצ"ו)

להרבות באותיות

מי שמרבה באמירת אותיות התורה, כמו תהילים, משניות וכדומה, מחזק את קיום העולם, ניצל מ'חיבוט הקבר' ומ'כף הקלע' וזוכה לגילויים הנעלים ביותר.

(היום הם)

אמרת השבוע

'מלמד' לתפילה

מנעוריו היה רבי יחיאל-משה מאוז'רוב נוהג להתפלל בהשתפכות הנפש ממש. אפילו תפילת ערבית של יום חול הייתה נמשכת אצלו שעות.

אביו, ר' לייבוש, נסע עמו פעם אחת אל המגיד מטריסק וקבל לפניו על בנו שמאריך בתפילה יתר על המידה. שאל המגיד את הצעיר: "אברך, המלמד שלך לא לימד אותך להתפלל?".

"אכן", השיב רבי יחיאל-משה, "המלמד שלי לא לימדני".

שקע המגיד במחשבות, כשהוא מתבונן בצעיר בעיניים חודרות, ואמר: "נו, אם המלמד שלך לא לימד אותך להתפלל, יהיה הקב"ה המלמד שלך".

ואמרו חסידים: עם 'מלמד' כזה, מה הפלא שהתפלל בהשתפכות הנפש ממש!

התורם האלמוני

המתח גאה. המחירים החלו לעלות בקצב מסחרר. שלושים, ארבעים, חמישים, מאה... התרגשות אפפה את כל המשתתפים. מי יזכה להניח את אבן הפינה לבית הכנסת החדש?

קהילת אוסטראה שגשגה בימיו של רבי שמואל אליעזר אידלס, המכונה המהרש"א. בית הכנסת הישן היה קטן מהכיל את המתפללים הרבים. החליטו פרנסי העיר להקים בית כנסת ומרכז רוחני גדול, שיספק את צורכי הקהילה.

אולם הכספים שהצטברו בקופת הקהילה לא הגיעו אף לשליש מהסכום הדרוש. החליטו הגבאים, כי יש לערוך מעמד הנחת אבן הפינה, והזכות להניח את אבן הפינה תינתן למרבה במחיר.

ביקשו העסקנים מרב העיר ואב בית הדין, המהרש"א, להנחות את האירוע החשוב והנכבד, והרב נעתר לבקשה.

עתה הגיעה העת. ההכנות האחרונות כבר הושלמו, מקום מיוחד סומן לאבן הפינה, והקהל גדל והלך.

שקט הושלך כאשר נראתה דמותו התמימה ורבת-ההוד של המהרש"א מופיעה על-גבי בימה קטנה. הכול נעמדו בחדרת קודש לשמוע את דברי הפתיחה.

"הי רצון שבבית-מקדש-מעט זה יעלו תפלותינו מעלה-מעלה, ומתוך אחדות ושלוש נזכה בקרוב לבניין בית-המקדש השלישי", סיים המהרש"א את נאומו. לאחר קריאת "אמן" נלהבת מפי הקהל, הוסיף: "עתה אבקש מגבאי העיר לבחור בבעל הזכות להנחת אבן הפינה".

ר' נפתלי, הגבאי הראשי, קם והחל ב'מכירה'. עם עליית המחיר פחתו המתחרים, והמאבק נותר בין שניים.

"מאתים וחמישים!" נשמע הקול מתוך הקהל. זה היה ר' משה, סוחר הרהיטים. שקט השתרר, אך מיד נשמע קולו של ר' יעקב, סוחר היהלומים: "מאתים ושבעים!". "שלוש מאות!" הכריז לעומתו ר' משה. "שלוש מאות וחמישים", משיב ר' יעקב. ר' משה החל לאבד את סבלנותו, הוא קרב אל הבימה, בטוח בניצחונו, והכריז: "לכבוד הרב ולכבוד הקהל אני מנדב חמש מאות רובלים!".

שוב הגיעה קריאתו של ר' יעקב: "חמש מאות וחמישים!". ר' משה היה נחוש לנצח בכל מחיר. הוא שלף נרתיק עור מלא שטרות כסף ועליו הכתובת "אלף רובל", והושיטו לעבר הגבאי.

גם הפעם הפתיעו ר' יעקב, אשר העלה

את הסכום לאלפיים רובל. ר' משה שב להתייעצות עם ידידיו, שעודדוהו שלא לוותר. הגבאי לא הספיק לומר "פעם שנייה", ור' משה מיהר לצעוק בקול ניוצר "שלושת אלפים רובל!". רגע אחד של שתיקה, ואז נשמע ר' יעקב אומר

בקול שפוף: "אני נכנע".

ר' משה זרח מאושר, והגבאי חוזר על הסכום: "...פעם ראשונה, שלוש אלפים רובל, פעם שנייה...".

ופתאום נשמעה קריאה מתוך הקהל:

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

ימות המשיח

נז"ל אומרים (סנהדרין צא, עבודה-זרה טא), שאלפיים השנים האחרונות של ששת-אלפי שנות קיומו של העולם נקראים "ימות המשיח". כלומר, אנחנו חיים כבר יותר מאלף ושישים שנה בתוך "ימות המשיח". האומנם ימים אלה הם ימות המשיח? הלא זו תקופת הגלות הארוכה, על כל מוראותיה, ייסוריה, רדיפותיה ותלאותיה!

אלא הכוונה בהגדרת התקופה "ימות המשיח" היא, שבתקופה הזאת יכול היה לבוא המשיח. כך מסביר רבי יצחק אברבנאל (ישועות משיחו, העיון הראשון, פרק ראשון, וראה שם באריכות), שאלפיים השנים הללו נקראים "ימות המשיח", לפי שהם ימים מוכנים ומתוקנים לביאתו, אם יזכו הדור. הוא ממשיל זאת ל"ימות הגשמים", שאין הכרח שיהיו תמיד ימי גשם, אלא הכוונה היא "שהם מוכנים לביאת הגשמים בהם יותר מכל ימות השנה. כן גם האלפיים שנה האחרונים היו מוכנים לביאת המשיח".

המהר"ל מפראג (נצח-ישראל פרק כז) מסביר, שקודם לכן, גם אם עיישיראל היה מגיע לשיא ה"זכו", עדיין לא הייתה הגאולה יכולה לבוא, אבל מאז נכנסנו ל"שני אלפים ימות המשיח" הדבר תלוי בנו: אילו זכינו, הייתה הגאולה באה מיד, בראשית התקופה; מכיוון שלא זכינו, התעכבה הגאולה. אבל היא חייבת לבוא בתקופה הזאת, שבכללותה היא תקופת הכנה לגאולה.

"עקבתא דמשיחא"

יש הסבורים בטעות שהגאולה תבוא לאחר תום ששת אלפי השנים הללו. אין זה כך. הגאולה וימות המשיח באים במהלך האלף השישי, ואילו באלף השביעי נפתחת תקופה אחרת לגמרי – תקופת השכר העתידית. בספר הזוהר (זוהר חדש בראשית כא, א) נאמר במפורש, שהגאולה תבוא "בשית אלף שנין ולא באשלמותיה" (=באלף השישי ולא בסופו).

בתוך האלף השישי עצמו, התקופה העיקרית והמשמעותית ביותר היא התקופה האחרונה, זו המכונה 'עקבתא דמשיחא'. שמה של התקופה נושא בתוכו את שני הפנים הקוטביים שבה: מצד אחד, 'עקבתא' מלשון עקב, החלק התחתון והנחות ביותר בגוף, חלק שהוא קהה וגס וחסר-רגישות. ומצד שני, 'עקבתא דמשיחא' במשמעות של עקבות המשיח – תקופה שבה נשמעים הדי צעדי המתקרבים של משיח-צדקנו (שיחת שבת פרשת בא תשד"מ).

תהליכים סותרים

וכך אנו רואים במקורות כי תקופה זו מתאפיינת בשני תהליכים סותרים: מצד אחד – מתחילה בה ההכנה לגאולה, ומצד שני – זו תקופה קשה ביותר, תקופה של שפל רוחני-מוסרי ואף תקופה של צרות קשות ומכאיבות.

בספר הזוהר (וירא, חלק א, קיז, א) מוסבר, כי באלף השישי תתחיל תקומתה של השכינה מעפרה, והדברים יתנהלו בהדרגה. שלב מכריע יפתח במאה השישית של האלף השישי: "ובשית-מאה שנין לשתיתא, יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא לתתא, ויתתקן עלמא לאעלא בשביעאה" (=ובשש-מאות שנה לאלף השישי יפתחו שערי החכמה למעלה ומבועי החכמה למטה, והעולם יתתקן להיכנס לאלף השביעי).

ואכן, בתקופה זו – שהחלה בשנת ה'ת"ק (לפני כמאתים ושישים שנה), עם תחילת המאה השישית לאלף הזה – החלה פריצה עצומה של חכמה ודעת בעולם. מצד אחד, נתגלו "שערי החכמה למעלה" – החכמה העליונה, פנימיות התורה, זו תורת החסידות; ומצד שני, פרצו גם "מבועי החכמה למטה" – חכמות העולם, חכמות הטבע, דבר שמצא את ביטויו בזינוק המדעי והטכנולוגי שהחל אז.

פריצה זו של חכמה הייתה מלווה הרבה עליות ומורדות וחריקות, מאחר שהעולם עדיין לא היה בשל לקבל את ההתגלויות הללו בצורתן הצרופה. אולם ביסוד הדברים, זו הכנה של העולם – הן מבחינה רוחנית הן מבחינה גשמית – לקראת ימות המשיח.

"רגע, רגע, אני רוצה להוסיף...". הכול סובבו את ראשם לראות מי הקורא. דמות של כפרי פשוט התקרבה אל הבימה. לפי מראהו החיצוני לא היה נראה בעל אמצעים.

ר' נפתלי הגבאי היה צריך להטות אוזן כדי לשמוע את דברי הכפרי, שנאמרו בקול שקט ובצניעות. "מה היה הסכום האחרון?", שאל הכפרי. "שלושת אלפים", הייתה התשובה. "ומה ניתן לבנות בסכום הזה?", הוסיף לשאול.

ר' נפתלי הבחין בתיק כבד שהחזיק האיש, ולכן החל לפרט לפניו בסבלנות את ההוצאות הצפויות. כך וכך ליסודות, כך וכך לקומת חדרי התפילה, וכן הלאה. "שלושת אלפים רובל", סיכם הגבאי, "זה סכום שיכול בהחלט להספיק לבניית השלד. אמנם ללא ציפוי הקירות, רהיטים ועוד דברים רבים, אך בית-כנסת יהיה".

הקהל החל להתרעם על הכפרי הזר, שהוסיף לשאול את ר' נפתלי: "וכמה הציע ר' יעקב?". עד מהרה התחלפה התרועמות בתדהמה, כאשר הכריז הכפרי: "אם-כן, הנני מנדב את הסכום של ר' משה ור' יעקב כפול שניים!".

ר' משה היה זקוק בדחיפות לכיסא. הקהל כולו היה שרוי בהלם. מי יכול היה לצפות התפתחות כזאת! בינתיים סיכם הגבאי: "אם-כן, הגענו לעשרת אלפים רובל. זכה לו! זכה לו!". החידה שונתרה באוויר הייתה: מניין לאלמוני סכום אגדי כזה?

האלמוני הגיש חבילת שטרות, והגבאי החל למנותם במהירות. "שלושים אלף רובל!"... יצא הגבאי מכליו, "הלוא זה פי שלושה ממה שנדבתי!". אך הכפרי בשלו: "אני מנדב הכול, העיקר שביט-הכנסת ייבנה במהרה. כבוד הרב יחליט מה לעשות ביתרת הכסף. וכמו-כן אבקש שכבוד הרב יקבל את זכות הנחת אבן הפינה".

כבקשת התורם נתכבד המהרש"א בזכות הגדולה, וכאשר סיים ניגש אליו הכפרי וסיפר את סיפורו: "אינני אדם עשיר. להפך, אשתי ואני חיינו תמיד במחסור והסתפקנו במועט. דבר אחד מעיב על אושרנו: הננו נשואים כשני עשורים, ולא נתברכנו בפרי-בטן. לאחרונה נפלה בגורלנו ירושה גדולה, מקרובת משפחה שהלכה לעולמה. חשבתי שנוכל עתה לחיות בעושר, אך אשתי רוצה שנתרום את כל הכסף לקהילה, לזכות הנפטרות. כך עשיתי, ואשרינו שזכינו במצווה הגדולה".

עיני המהרש"א הוצפו דמעות. כשהוא אוזח בתורם בשתי ידיו בירכו כי לשנה הבאה יזכה לבן זכר. ואכן, כעבור שנה, בבית קטן בכפר השכן, נשמע בכי של תינוק, אשר הסב להוריו אושר אין-קץ.

פתגם חסידי "לא-אחת ממריץ היצר את בני-האדם לדבר מצווה ומגביר את התלהבותם, עד שבריצתם הם מחריבים כל מה שבדרכם" (רבי דוד מללוב)

יצאו לחפש את תיבת נח

אררט כדוגמה. במקום יש המון משקעי מים. סביר להניח שבמשך השנים נמחק כל שריד מהתיבה. אבל גם אם נניח שנמצא איזה שריד, מי יכול להוכיח שהוא שייך לתקופת המבול?! הנה אתה רואה את המחלוקת סביב הממצאים שנמצאו."

ח וקר צרפתי, פרנאן נווארה שמו, יצא לפני שתיים-עשרה שנה לחפש את תיבת נח. הוא טיפס על הר אררט שבטורקיה, עד גובה 4200 מטרים, והוריד משם קורת עץ מאובנת בצורת זווית. הקורה נשלחה לבדיקה במעבדה איזוטופית באוניברסיטת קליפורניה, והחוקרים קבעו כי גילה מתאים לתקופה מאוחרת מזו של המבול. "הקורה איננה חלק מן התיבה הקדומה", קבעו המדענים.

קביעות יומרניות

את הדברים הללו אומר הפרופ' גרסיאל גם בפורומים מדעיים מקצועיים. בקהילה המדעית יש כלפיו הערכה רבה. כיום, בגיל 71, הוא מקדיש מזמנו כדי לחזור ולהסביר, שאם המדע לא מצא הוכחות לדברי התורה, הדבר נובע מכך שהמדע אינו יודע לחקור ולא בגלל סיבה אחרת.

נווארה העביר את הקורה למעבדות האיזוטופים באוניברסיטאות פריז, מדריד ובורדו. שם סברו כי היא כבת 5000 שנה, ו'זיהום' של פחמן צעיר יותר השפיע על הבדיקה בארה"ב. בשנה הבאה טיפסו נווארה וקבוצת חוקרים מן המכון הארקטי של ארה"ב פעם נוספת אל ההר, ושוב הביאו שרידי קורות עץ. גם הפעם לא הייתה תמימות דעים סביב הממצאים.

לא עומדת למבחן

הפרופ' משה גרסיאל, בעבר ראש המחלקה לתנ"ך באוניברסיטת בר-אילן, ומומחה לסוגיות בתנ"ך לאור הארכאולוגיה, מספר את הסיפור הזה ומחווה בידו תנועת ביטול. הוא בכלל לא מבין את הלהיטות למצוא את שרידי התיבה. "נקודת-היסוד היא שמשמה אמת ותורתו אמת", הוא אומר. "לא נראה לי רציני להעמיד את דברי התורה על ממצא ארכאולוגי שנמצא או לא נמצא".

לדעתו, עצם הניסיון להעמיד את התורה למבחן על-פי כלים מדעיים, פסול מיסודו. "קח את הרי

"חוקרים חיפשו בעבר ממצאים ארכאולוגיים של כיבוש יריחו על-ידי יהושע", הוא מסביר. "הם לא מצאו ממצאים, ומיהרו להציג מסקנות. כל מי שעוסק בארכאולוגיה יודע, שכאשר חופרים תל, שאמורים להימצא בו ממצאים ארכאולוגיים, חופרים רק 20% עד 40% ממנו, בגלל העלות הכספית הגבוהה של החפירה. להגיע למסקנות על בסיס חפירה בשטח קטן כל-כך, זה מאוד יומרני ולא-מקצועי. יש גם קושי באיתור מדוייק של אתרי המקרא, שכן התושבים נדדו מגבעה אחת לחברתה ומקום היישובים השתנה.

ההוכחות נמצאו

ויש גם דוגמאות הפוכות. "חוקרים טענו בעבר, שתיאור מערכת הנשק של גוליית אינו תואם את

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

ש"ץ: כשחל בחול - למנהג חב"ד, אבל בתוך י"ב חודש על אחד מהוריו, אינו יורד לפני התיבה בכל התפילות בראש-חודש, כמו בכל יום שיש בו מוסף. ולמנהג אשכנז יורד לפני התיבה, חוץ מ'הלל' ותפילת מוסף (בשבת אין האבל יורד כלל לפני התיבה למנהג כל האשכנזים).

מלאכה: נשים נוהגות שלא לעשות מלאכה בראש-חודש, והפרטים בזה לפי מנהג המקום. יש שאסרו תפירה, סריגה, כיבוש (ידיני) וגיחויק שלא לצורך היום; אבל לצורך פרנסה, וכל-שכן חינוך - לא קיבלו עליהן.

כשחל בשבת: מוציאים שני ספרי-תורה, בראשון קוראים לשבעה עולים בפרשת השבוע, ובשני קוראים למפטיר במוסף ראש-חודש, ומתחילים ב"וביום השבת". הפטרה: 'השמים כיסאי'. בתפילת מוסף אומרים נוסח שונה מהרגיל - 'אתה יצרת'. מי ששכח והתפלל "תיקנת שבת" חוזר, ואם סיים את התפילה - חוזר לתחילתה.

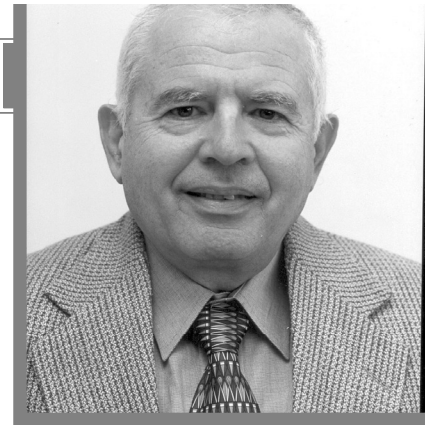
מקורות: שו"ע או"ח סי' רלו ס"ב, תי" (ש"ע), א"א מבוטשטאטש, וערוה"ש ס"א, תכ"ב ס"א, תכ"ד ונ"כ. וראה לוח 'דבר בעתו', ל' בתשרי.

מדיני ראש-חודש

שאלה: מה הם הדינים המרכזיים של ראש-חודש?

תשובה: יעלה ויבוא: יש לזכור להוסיף קטע זה, הן בתפילות הן בברכת המזון. מי ששכח לומר זאת - חוזר, אפילו אם סיים את התפילה, חוץ מבתפילת ערבית, שאם כבר אמר ה' של "המחזיר שכינתו לציון" - אינו חוזר (מכיוון שאין מקדשים את החודש בלילה). בברכת המזון ובברכה מעין שלוש, אינו חוזר (מכיוון שאין חובה לאכול לחם בראש-חודש). ובכל-זאת, אם נזכר קודם שהתחיל ברכת 'הטוב והמיטיב', אומר את הברכה "ברוך... שנתן ראשי-חודשים לעמו ישראל לזיכרון" (ואינו חותם בברכה).

הכרזה: בקהילות רבות, מכריזים בקול לפני תפילת העמידה של ערבית 'יעלה ויבוא'. למנהג חב"ד ועוד נמנעים מכך משום הפסק, ורק טופחים על השולחן כדי להזכיר זאת.

הפרופ' גרסיאל: "הידיעות שלנו הן כטיפה בים"

התקופה שבה הקרב התרחש. לדעתם, מצחת נחושת הופיעה רק בתקופה האשורית. והנה התברר שבמזאון ביוון מוצגת קדרה ובה ציור של לוחמים מאותה תקופה, שמתאימים בדיוק לתיאור התנ"ך.

"התורה היא אמת, ואם לא נמצאו הוכחות מדעיות, הדבר נובע מכך שלא כל הממצאים נחשפו", הוא מסכם. "ארכאולוגיה היא מדע מתפתח, והידיעות שלנו הן כטיפה בים. אי-אפשר לראות בה הוכחה מדעית סופית".

גיליונות

שיחת השבוע

בעברית וברוסית
מופצים בכל רחבי ארה"ב
להזמנות ולפרסום אנא פנו:

917-892-4908

sh-usa@chabad.org.il

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות
של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום ניתן לעלות ולהשתטח על
'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח
מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20
Francis Lewis Blvd. Cambria
Heights, N.Y 11411
Tel: 1-718-723 4545,
Fax: 1-718-723 4444
www.ohelchabad.org

Levi Hartman
לוי הרטמן
Office: 718-871-8282 x128
Cell: 646-335-8818
Fax: 718-633-0499
www.levifunding.com
3910 14th Ave. Brooklyn NY 11218
דובר עברית

סופר סת"ם • HaSofer
RABBI MOSHE KLEIN
משה הלוי קליין
321 Kingston Avenue
718-221-2222
www.esofer.com
A HaSofer Company